

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **J. J.**, zastoupen Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Na Zlatnici 2, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje**, se sídlem Velká Hradební 48, Ústí nad Labem, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 5. 2014, č. j. 1783/DS/2014, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 31. 5. 2017, č. j. 78 A 9/2014 – 46,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 31. 5. 2017, č. j. 78 A 9/2014 - 46, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Magistrát města Teplice vydal dne 22. 1. 2014 rozhodnutí, kterým uznal žalobce vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu). Žalobce porušil § 18 odst. 3 tohoto zákona tím, že dne 19. 8. 2013 v 8.55 hod., v katastru obce Kladruby, na silnici I/13 (směr Bílina) jako řidič vozidla VW Passat jel rychlostí minimálně 128 km/h mimo obec, čímž překročil zákonem povolenou nejvyšší rychlost jízdy 90 km/h. Za spáchání tohoto přestupku správní orgán I. stupně uložil žalobci pokutu ve výši 3.500 Kč a zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu 2 měsíců. Současně žalobci uložil úhradu nákladů spojených s projednáváním přestupku ve výši 1.000 Kč.

[2] Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce prostřednictvím svého obecného zmocněnce Ing. M. J. blanketní odvolání, které ani na výzvu nedoplnil. Žalovaný v záhlaví specifikovaným rozhodnutím odvolání zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil.

[3] Žalobce brojil proti rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Ústí nad Labem, který ji rozsudkem ze dne 30. 9. 2015, č. j. 78 A 9/2014 – 30, zamítl. Ke kasační stížnosti žalobce (stěžovatele) Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 20. 1. 2016, č. j. 1 As 265/2015 – 38, rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[4] Nejvyšší správní soud konstatoval, že za situace, kdy byl stěžovatel zcela neaktivní v přestupkovém řízení a veškerou argumentaci přednesl až v řízení před soudem, má krajský soud nejprve přezkoumat, zda byl ve správním řízení zjištěn skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a byla dostatečně prokázána stěžovatelova vina. V nyní posuzovaném případě však krajský soud tuto otázku zcela pominul a rovnou konstatoval, že nově uplatněné námitky je třeba po neaktivitě stěžovatele ve správním řízení považovat za účelové, a proto se s nimi odmítl vypořádat. S tímto závěrem však Nejvyšší správní soud nesouhlasil a uložil krajskému soudu, aby přezkoumal správní rozhodnutí v rozsahu, zda byl dostatečně zjištěn skutkový stav věci a prokázána vina stěžovatele. Až následně by mohl konstatovat (pokud by tomu tak skutečně bylo), že v žalobě nově uplatněné námitky je třeba považovat za účelové a není tak namístě se jimi zabývat. Pokud tento postup krajský soud nedodržel, zatížil svůj rozsudek nepřezkoumatelností, která byla důvodem pro jeho zrušení.

[5] Krajský soud následně v záhlaví popsaným rozsudkem žalobu opětovně zamítl.

II. Kasační stížnost a její posouzení

[6] I proti v pořadí druhému rozsudku krajského soudu brojí stěžovatel kasační stížností, a to z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s."). Stěžovatel namítá, že krajský soud poté, co byl jeho první rozsudek zrušen, nevyzval žalobce k vyjádření, zda souhlasí s rozhodnutím bez jednání. Přitom v návaznosti na argumentaci krajského soudu v prvním zamítavém rozsudku a v rozsudku Nejvyššího správního soudu by žalobce nařízení jednání požadoval. Tím soud zatížil řízení vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a vrátil věc krajskému soudu k dalšímu řízení.

[7] Žalovaný považuje kasační stížnost za nedůvodnou a navrhuje její zamítnutí.

[8] Kasační stížnost splňuje všechny formální náležitosti. I přesto, že jde o opakovanou kasační stížnost, je nutno ji považovat za přípustnou, neboť stěžovatel uplatnil námitku, kterou z povahy věci nemohl uplatnit v první kasační stížnosti.

[9] Kasační stížnost je důvodná.

[10] Podle § 51 odst. 1 s. ř. s. soud může rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhli nebo s tím souhlasí. Má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen.

[11] Zásada ústnosti a veřejnosti soudního jednání je zakotvena v čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a v čl. 96 odst. 2 Ústavy. Soud však může výjimečně projednat věc bez nařízení jednání. Tato výjimka však musí být vykládána s ohledem na zájmy účastníka řízení restriktivně, neboť je to účastník řízení, o jehož právech a povinnostech se rozhoduje. Ve správním soudnictví je projednání věci upraveno v § 49 s. ř. s. Rozhodování o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu bez nařízení jednání je pak upraveno v § 51 a § 76 s. ř. s. Rozhodne-li soud bez jednání v rozporu se zákonem, lze v jeho postupu spatřovat porušení ústavního práva (viz např. nález Ústavního soudu ze dne 26. 4. 2005, sp. zn. I. ÚS 560/03).

[12] V daném případě rozhodoval krajský soud znovu poté, co byl jeho rozsudek ze dne 30. 9. 2015, č. j. 78 A 9/2014 – 30, zrušen. Ze soudního spisu nevyplývá, že by krajský soud po zrušení rozsudku zaslal účastníkům řízení výzvu ve smyslu § 51 s. ř. s., zda souhlasí s tím, aby krajský soud rozhodl o věci samé bez jednání. Tuto výzvu zaslal pouze předtím, než v řízení poprvé rozhodoval. K procesnímu postupu soudu po zrušení jeho rozsudku a vrácení věci k dalšímu řízení se Nejvyšší správní soud vyjádřil již v rozsudku ze dne 14. 12. 2009, č. j. 5 Afs 112/2008 - 129, tak, že „[s]*ouhlas účastníka řízení s rozhodnutím krajského soudu o věci samé bez jednání dle § 51 odst. 1 s. ř. s. udělený ještě předtím, než v řízení krajský soud poprvé rozhodoval, nelze bez dalšího vztáhnout na nové rozhodnutí krajského soudu poté, co bylo jeho první rozhodnutí Nejvyšším správním soudem zrušeno*. […] *taková vada zakládá porušení ústavních práv žalobce a je zároveň vadou řízení před soudem, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.*“ Pouze v případě, kdy by byly rozhodné otázky již vyřešeny Nejvyšším správním soudem a krajskému soudu, který je vázán vysloveným právním názorem, by v dalším řízení nezbyl žádný prostor pro posouzení věci, by se nejednalo o vadu řízení před soudem, která by mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé (viz rozsudky ze dne 6. 6. 2013, č. j. 7 Afs 7/2013 - 25, ze dne 12. 12. 2013, č. j. 2 As 132/2012 - 21, ze dne 26. 1. 2011, č. j. 9 Afs 72/2010 - 157, a ze dne 17. 2. 2011, č. j. 1 Afs 97/2010 - 201). Tento závěr je rovněž v souladu s judikaturou Ústavního soudu (např. usnesení Ústavního soudu ze dne 28. 5. 2009, sp. zn. IV. ÚS 786/08, ze dne 24. 6. 2009, sp. zn. I. ÚS 1632/08, a ze dne 23. 6. 2009, sp. zn. II. ÚS 1634/08). V dané věci krajský soud nezaslal účastníkům řízení novou výzvu podle § 51 odst. 1 s. ř. s. a rozhodl o věci bez nařízení jednání. Takový procesní postup krajského soudu je proto vadou a je nutné posoudit, zda mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, tj. zda se jedná o situaci, kdy rozhodné otázky ještě nebyly vyřešeny Nejvyšším správním soudem.

[13] Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 78 A 9/2014 – 30, a věc mu vrátil k dalšímu řízení, jelikož dospěl k závěru, že byl nepřezkoumatelný. Jedná se tedy nepochybně o případ, kdy věc nebyla ve zrušujícím rozsudku Nejvyššího správního soudu po věcné stránce posouzena. Krajský soud tak nebyl oprávněn bez opětovného zaslání výzvy podle § 51 odst. 1 s. ř. s. rozhodnout o věci bez jednání. Tím, že krajský soud za těchto okolností rozhodl bez

nařízení jednání, aniž by účastníkům řízení zaslal výzvu podle § 51 odst. 1 s. ř. s., porušil zásadu ústnosti soudního řízení.

III. Závěr a náklady řízení

[14] Z výše uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 věta první, část věty před středníkem s. ř. s.); v něm je krajský soud vázán právním názorem vysloveným v rozsudku Nejvyššího správního soudu (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). Krajský soud zašle účastníkům řízení výzvu ve smyslu § 51 s. ř. s., zda souhlasí s tím, aby krajský soud rozhodl o věci samé bez jednání, a v závislosti na obsahu vyjádření účastníku bude v řízení činit příslušné procesní kroky (buď nařídí jednání, či rozhodne ve věci samé bez nařízení jednání).

[15] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. října 2017

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu